

KONFERENCIJA O PRISTUPANJU  
EUROPSKOJ UNIJI  
– CRNA GORA –

Bruxelles, 13. prosinca 2024.  
(OR. en)

AD 27/24

LIMITE

CONF-ME 13

**DOKUMENT O PRISTUPANJU**

---

Predmet: ZAJEDNIČKO STAJALIŠTE EUROPSKE UNIJE  
– Poglavlje 10.: informacijsko društvo i mediji

---

## **ZAJEDNIČKO STAJALIŠTE EUROPSKE UNIJE**

### **Pregovaračko poglavlje 10.: informacijsko društvo i mediji**

Ovo stajalište Europske unije temelji se na njezinu općem stajalištu za Konferenciju o pristupanju s Crnom Gorom (AD 23/12 CONF-ME 2) i podliježe pregovaračkim načelima koja su u njemu potvrđena, a osobito sljedećem:

- mišljenje bilo koje strane o određenom pregovaračkom poglavlju ni na koji način ne prejudicira stajalište koje se može zauzeti o ostalim poglavljima,
- dogovori, čak i oni djelomični, postignuti tijekom pregovora o poglavljima koja treba redom ispitati ne mogu se smatrati konačnima dok se ne postigne opći dogovor,

kao i zahtjevima iz točaka 24., 28., 41. i 44. pregovaračkog okvira.

EU potiče Crnu Goru da nastavi postupak usklađivanja s pravnom stečevinom EU-a, napominjući da do pristupanja dodatna pravna stečevina može stupiti na snagu, kako bi se osigurali njezina učinkovita provedba i izvršavanje te da prije pristupanja razvije politike i instrumente što bliže politikama i instrumentima EU-a.

EU prima na znanje da Crna Gora u svojem stajalištu AD 11/13 (CONF-ME 9) i njegovoj dopuni AD 11/13 ADD 1 (CONF-ME 9) prihvaća pravnu stečevinu iz poglavlja 10. koja je bila na snazi 12. prosinca 2024. te da izjavljuje da će je biti spremna provesti do datum pristupanja Europskoj uniji.

### **Opća strategija**

EU prima na znanje dobru razinu pripremljenosti Crne Gore u području informacijskog društva i medija.

Relevantni strateški dokumenti, kao što je Akcijski plan Crne Gore za 2024. i 2025. za provedbu Strategije digitalne transformacije 2022. – 2026., usklađeni su s ciljevima **programa politike za digitalno desetljeće**. EU pozdravlja predanost Crne Gore daljnjem poboljšanju digitalne infrastrukture, povećanju digitalne pismenosti i promicanju digitalnih usluga.

EU prima na znanje da se Crna Gora pridružila programu **Digitalna Europa** nakon što je u lipnju 2023. na sastanku drugog regulatornog dijaloga za zapadni Balkan potpisan Sporazum o pridruživanju programu Digitalna Europa između Europske komisije i Crne Gore. Sporazum o pridruživanju stupio je na snagu s retroaktivnim učinkom od 1. siječnja 2023. Crna Gora otada uspješno sudjeluje u pozivima na podnošenje prijedloga u okviru programa Digitalna Europa.

### **Elektroničke komunikacije**

EU prima na znanje donošenje novog **Zakona o elektroničkim komunikacijama**

10. listopada 2024., kojim se Crna Gora usklađuje s pravnom stečevinom, tj. Direktivom (EU) 2018/1972 o Europskom zakoniku elektroničkih komunikacija. Tim je zakonom Crna Gora provela zakonodavne izmjene kako bi poduprla neovisnost svojeg nacionalnog regulatornog tijela – Agencije za elektroničke komunikacije i poštansku djelatnost (EKIP).

EU primjećuje da je Crna Gora razvila odgovarajuće **administrativne kapacitete** za provedbu pravne stečevine u području elektroničkih komunikacija, ali potiče Crnu Goru da zaposli dodatno osoblje kako bi se popunila preostala radna mjesta. EU pohvaljuje imenovanje članova Vijeća EKIP-a u travnju 2024. Zahvaljujući tome EKIP je mogao nastaviti s radom i uobičajenim funkcijama, a to je i korak u pravom smjeru u postizanju neovisnosti tog regulatornog tijela za telekomunikacije. EU također pozdravlja odredbe članka 232. novog Zakona o elektroničkim komunikacijama, kojima se omogućuje da aktualni članovi EKIP-a ostanu na dužnosti do isteka njihova mandata. Time se osiguravaju kontinuitet i stabilnost u radu i aktivnostima EKIP-a. EU prima na znanje da su u tijeku postupci imenovanja direktora EKIP-a. EU pozdravlja predanost stalnom jačanju administrativnih kapaciteta EKIP-a. EU prima na znanje da se 2025. u EKIP-u planira zaposliti dodatno osoblje, uz mogućnost angažiranja specijaliziranih stručnjaka.

Nadalje, EU pozdravlja dodatne zaštitne mjere za očuvanje **neovisnosti tog regulatornog tijela** predviđene Zakonom o elektroničkim komunikacijama. U Zakonu su utvrđeni jasni postupci za imenovanje i razrješenje članova Vijeća i direktora. EU pozdravlja činjenicu da je Zakonom Ekip-u dodijeljena potpuna autonomija u upravljanju proračunom i da su uspostavljeni jasni postupci za financijsko planiranje i izvješćivanje.

EU pozdravlja činjenicu da se Zakonom o elektroničkim komunikacijama donesenim 2013., kako je izmijenjen 2017., 2019. i 2024., Crna Gora uskladila s Direktivom 2002/20/EZ o ovlaštenju u području elektroničkih komunikacijskih mreža i usluga (**Direktiva o ovlaštenju**), kako je zatraženo u dokumentu AD 9/14 CONF-ME 5. EU nadalje pozdravlja izmjene Zakona o elektroničkim komunikacijama iz 2017. i 2024. kojima je uklonjen zahtjev da nacionalno regulatorno tijelo višak prihoda mora prenijeti u državni proračun, kako je zatraženo u dokumentu AD 9/14 CONF-ME 5. EU ističe da se člankom 201. novodonesenog Zakona propisuje da kada prihodi Ekip-a premaše njegove rashode, višak prihoda izdvaja se na poseban račun Ekip-a, a ta se sredstva koriste za ostvarivanje zakonom propisanih nadležnosti u sljedećoj kalendarskoj godini. EU pozdravlja činjenicu da je okvir za upravljanje frekvencijama u Crnoj Gori usklađen s Direktivom (EU) 2018/1972.

S obzirom na navedeno, EU smatra da je Crna Gora **ispunila zahtjeve u pogledu elektroničkih komunikacija utvrđene u prvom i drugom mjerilu za zatvaranje poglavlja** iz Zajedničkog stajališta EU-a (AD 9/14 CONF-ME 5).

EU pozdravlja kontinuirani napredak Crne Gore u usklađivanju s pravnom stečevinom EU-a iz poglavlja 10. kad je riječ o elektroničkim komunikacijama:

EU prima na znanje da Crna Gora od 2011. sudjeluje kao promatrač u **Tijelu europskih regulatora za elektroničke komunikacije** (BEREC) te da je 9. lipnja 2023. potpisala novi sporazum s BEREC-om. EU također primjećuje da je nacionalno regulatorno tijelo Crne Gore Ekip od lipnja 2023. član Skupine za politiku radiofrekvencijskog spektra (RSPG) sa statusom promatrača.

EU prima na znanje da je u prosincu 2021. donesen Zakon o korištenju fizičke infrastrukture za postavljanje elektroničkih komunikacijskih mreža velikih brzina, koji je općenito usklađen s Direktivom 2014/61/EU o mjerama za smanjenje troškova postavljanja elektroničkih komunikacijskih mreža velikih brzina (**Direktiva o smanjenju troškova postavljanja širokopojasnih mreža**). EU potiče Crnu Goru da s pomoću sekundarnog zakonodavstva dodatno razradi postupke za korištenje fizičke infrastrukture.

EU pozdravlja dovršetak Prijedloga nacionalnog plana razvoja mreža za širokopojasni pristup internetu 2025. – 2029. za Crnu Goru. **Nacionalni plan za širokopojasni pristup** usklađen je s programom politike za digitalno desetljeće i njime se želi postići univerzalna pokrivenost gigabitnom mrežom i 5G mrežom do 2030. EU prima na znanje da Crna Gora taj plan namjerava donijeti do kraja 2024. EU naglašava da je važno raditi na usklađivanju s Uredbom (EU) 2024/1309 o mjerama za smanjenje troškova postavljanja gigabitnih elektroničkih komunikacijskih mreža, izmjeni Uredbe (EU) 2015/2120 i stavljanju izvan snage Direktive 2014/61/EU (Akt o gigabitnoj infrastrukturi).

EU pozdravlja činjenicu da je Crna Gora u kolovozu 2023. donijela Strategiju za razvoj **5G mobilnih komunikacijskih mreža** 2023. – 2027., a u prosincu 2021. Strategiju digitalne transformacije Crne Gore 2022. – 2026., u kojoj je utvrdila svoje strateške smjernice za razvoj sektora elektroničkih komunikacija. EKIP je krajem 2022. održao uspješnu dražbu 5G spektra u pojasevima 700 MHz i 3600 MHz te ga je dodijelio trima glavnim operaterima. EU potiče Crnu Goru da nastavi provoditi svoj plan za aktivaciju 5G mreže u svakoj općini do kraja 2024. i osiguravanje pokrivenosti 5G mrežom za 50 % stanovništva do 2026. EU poziva Crnu Goru da provede paket instrumenata EU-a za sigurnost 5G tehnologija i da se uskladi s njime.

EU pozdravlja osnivanje **stručnog ureda za uvođenje širokopojasnog pristupa internetu** pri resornom ministarstvu, tj. Direkcije za širokopojasni pristup internetu u okviru Direktorata za elektronske komunikacije, poštansku djelatnost i radio-spektar. EU pozdravlja činjenicu da osoblje stručnog ureda redovito sudjeluje na sastancima koje organizira EU-ova mreža stručnih ureda za uvođenje širokopojasnog pristupa internetu.

## Usluge informacijskog društva

EU ističe da je Crna Gora općenito usklađena s pravnom stečevinom o uslugama informacijskog društva.

Kad je riječ o uslugama informacijskog društva, EU prima na znanje razvoj **administrativnih kapaciteta** o kojem je izvijestila Crna Gora. EU prima na znanje da Crna Gora ima odgovarajuće administrativne kapacitete za provedbu pravne stečevine iz tog područja i potiče Crnu Goru da nastavi zapošljavati dodatno osoblje za preostala radna mjesta.

Kad je riječ o kibernetičkoj sigurnosti, EU uviđa da je Crna Gora ojačala svoju infrastrukturu za kibernetičku sigurnost, uspostavila i poboljšala kapacitete vladinog tima za odgovor na računalne incidente te uspostavila internetski portal za podizanje svijesti o pitanjima kibernetičke sigurnosti. EU pozdravlja važne korake koje je Crna Gora poduzela kako bi dostigla standarde i zahtjeve EU-a u području kibernetičke sigurnosti.

EU potiče Crnu Goru da donese novi akcijski plan u okviru svoje Strategije kibernetičke sigurnosti, usklađen s ciljevima EU-a. EU prima na znanje da je Crna Gora donijela Zakon o informacijskoj sigurnosti, kojim se nastoji uskladiti s Direktivom 2022/2555 o mjerama za visoku zajedničku razinu kibersigurnosti širom Unije, izmjeni Uredbe (EU) br. 910/2014 i Direktive (EU) 2018/1972 i stavljanju izvan snage Direktive (EU) 2016/1148 (Direktiva NIS 2). EU potiče Crnu Goru da što prije osigura potpunu usklađenost s preostalim odredbama Direktive NIS 2.

EU pozdravlja planove Crne Gore da osnuje agenciju za kibernetičku sigurnost i poveća svoje kapacitete za kibernetičku obranu, slijedom stupanja na snagu Zakona o informacijskom društvu.

EU pozdravlja i osnivanje Digitalne akademije. Riječ je o kvalitetnoj internetskoj platformi za izgradnju digitalnih i rukovoditeljskih vještina javnih službenika, ali i studenata, čime se poboljšavaju kapaciteti i sposobnosti za digitalnu transformaciju u zemlji te jača digitalna osviještenost u društvu.

Imajući u vidu nedavno donesene propise EU-a u području usluga informacijskog društva, EU naglašava da je važno dodatno ojačati administrativne kapacitete Crne Gore kako bi se nova pravna stečevina o informacijskom društvu mogla učinkovito provoditi.

S obzirom na navedeno, EU smatra da je Crna Gora ispunila zahtjeve u pogledu usluga informacijskog društva iz drugog mjerila za zatvaranje poglavlja, utvrđenog u Zajedničkom stajalištu EU-a (AD 9/14 CONF-ME 5).

EU pozdravlja kontinuirani napredak Crne Gore u usklađivanju s pravnom stečevinom EU-a iz poglavlja 10. kad je riječ o informacijskom društvu:

Što se tiče **podataka**, EU pozdravlja činjenicu da se Crna Gora službeno obvezala da će do prosinca 2026. postići potpunu usklađenost nacionalnog zakonodavstva s Direktivom (EU) 2019/1024 o otvorenim podacima i ponovnoj uporabi informacija javnog sektora (Direktiva o otvorenim podacima). EU poziva Crnu Goru da svoj okvir uskladi s Uredbom (EU) 2022/868 o europskom upravljanju podacima i izmjeni Uredbe (EU) 2018/1724 (Akt o upravljanju podacima).

EU apelira na Crnu Goru da dovrši novi zakon o slobodnom pristupu informacijama. EU pohvaljuje činjenicu da je izmjenama Zakona o zaštiti osobnih podataka postignuta usklađenost s relevantnom pravnom stečevinom EU-a, kao i s međunarodnim dokumentima i propisima koji se odnose na zaštitu osobnih podataka i privatnosti. EU pohvaljuje i rad Crne Gore na novom tehnološkom rješenju koje je usklađeno sa svim tehničkim specifikacijama i standardima EU-a u području otvaranja podataka koji su u posjedu nadležnih tijela.

Kad je riječ o **digitalnom povjerenju**, EU ističe da je Zakon Crne Gore o elektroničkoj identifikaciji i elektroničkom potpisu, donesen 2017., u potpunosti usklađen s Uredbom (EU) br. 910/2014 (eIDAS). EU pozdravlja predanost Crne Gore tome da svoje zakonodavstvo uskladi i s novim okvirom EU-a za digitalni identitet uvedenim Uredbom o izmjeni (EU) 2024/1183 (eIDAS 2), koja je na snazi od svibnja 2024., kako je propisano u Reformskoj agendi za Crnu Goru u okviru Plana rasta za zapadni Balkan 2025. – 2027. EU usto pozdravlja provedbu novog sustava certifikacijskog tijela.

Kad je riječ o **e-upravi**, EU prima na znanje verziju Zakona o e-upravi iz 2019. i Zakon o elektroničkim dokumentima. EU pozdravlja rad Crne Gore na uspostavi novih tehnoloških rješenja za Sustav upravljanja elektroničkim dokumentima (eDMS) i na vođenju procesa elektroničkih sjednica vlade. Nadalje, EU pozdravlja rad na poboljšanju Sustava elektroničke razmjene podataka između registara, koji je potrebno nadograditi. Pozdravlja i rad na pokretanju novog portala e-uprave za građane i poduzeća, koji se očekuje do kraja 2024. EU nadalje pozdravlja činjenicu da je portal za e-plaćanje 2023. postao potpuno operativan, čime je građanima omogućeno elektroničko plaćanje administrativnih pristojbi.

Kad je riječ o **interoperabilnosti**, EU prima na znanje donošenje nacionalnog okvira interoperabilnosti i njegovu usklađenost s europskim okvirom za interoperabilnost iz 2017. EU naglašava važnost usklađivanja s novim zakonodavstvom koje je na snazi, posebno s Uredbom (EU) 2024/903 (Akt o interoperabilnoj Europi).

EU pohvaljuje usklađenost Zakona o elektroničkoj trgovini s Direktivom 2000/31/EZ o određenim pravnim aspektima usluga informacijskog društva na unutarnjem tržištu, posebno elektroničke trgovine (Direktiva o elektroničkoj trgovini). EU pozdravlja planove Crne Gore da se u okviru novog Zakona o **e-trgovini** uskladi s Uredbom (EU) 2022/2065 (Akt o digitalnim uslugama) i Uredbom (EU) 2022/1925 (Akt o digitalnim tržištima). EU poziva Crnu Goru da dodatno poradi na usklađivanju s Aktom o digitalnim uslugama i Aktom o digitalnim tržištima kako bi se poslovnoj zajednici osigurala predvidljivost.

### **Audiovizualna politika**

Kad je riječ o **audiovizualnim i medijskim uslugama**, Crna Gora u lipnju 2024. donijela je sveobuhvatan zakonodavni paket kako bi osigurala usklađenost s pravnom stečevinom EU-a iz tog područja, među ostalim s preporukama Vijeća Europe o europskim standardima.

EU prima na znanje da je zakonodavstvo Crne Gore uvelike usklađeno s Direktivom 2010/13/EU o audiovizualnim medijskim uslugama, kako je izmijenjena Direktivom (EU) 2018/1808 o koordinaciji određenih odredaba utvrđenih zakonima i drugim propisima u državama članicama o pružanju audiovizualnih medijskih usluga u pogledu promjenjivog stanja na tržištu. EU primjećuje da je zakonodavstvo o medijima doneseno u srpnju 2020. i izmijenjeno 2024. usklađeno s Direktivom o audiovizualnim medijskim uslugama i da se njime uvode relevantne pravne zaštitne mjere protiv političkog uplitanja u nacionalnu javnu radioteleviziju (RTCG) i Agenciju za audiovizualne medijske usluge (AMU), koja se prethodno nazivala Regulatorna agencija za elektroničke medije.

EU pozdravlja činjenicu da su donošenjem Zakona o audiovizualnim medijskim uslugama AMU-u dodijeljene nove ovlasti, čime se odgovara na dugotrajni izazov povezan s njegovom učinkovitošću da provodi regulatorni okvir kao **neovisno regulatorno tijelo**. EU prima na znanje da AMU sada raspolaže opsežnim instrumentima sankcioniranja, što uključuje ovlast za izricanje novčanih kazni u slučaju kršenja zakona, kao i pojačane mjere za sprečavanje sukoba interesa i nespojivosti funkcija s političkim subjektima i reguliranim sektorom. EU prima na znanje da se pravnim okvirom uspostavljenim Zakonom o nacionalnom javnom emiteru, koji je donesen u lipnju 2024., osiguravaju predvidljivo, održivo i dostatno financiranje RTCG-a i njegova neovisnost.

EU potiče Crnu Goru da nastavi raditi na svojem usklađivanju s odredbama nedavno donesene Uredbe (EU) 2024/1083 Europskog parlamenta i Vijeća o uspostavi zajedničkog okvira za medijske usluge na unutarnjem tržištu (**Europski akt o slobodi medija**), imajući na umu rok za primjenu tog akta u državama članicama EU-a. EU pozdravlja planove Crne Gore u vezi s time.

EU prima na znanje da je Crna Gora u listopadu 2023. donijela Medijsku strategiju 2023. – 2027., zajedno s popratnim Akcijskim planom za razdoblje 2023. – 2024.

EU pozdravlja činjenicu da je donošenjem Zakona o audiovizualnim medijskim uslugama ponovno aktivirano sudjelovanje Crne Gore u potprogramu MEDIA i Međusektorskom potprogramu u okviru programa **Kreativna Europa**. EU nadalje pozdravlja činjenicu da je zakonodavni okvir Crne Gore u području filmske baštine usklađen s pravnom stečevinom iz ovog poglavlja.

EU prima na znanje razvoj **administrativnih kapaciteta** o kojem je izvijestila Crna Gora. EU ističe da se čini da se odredbama novog Zakona o audiovizualnim medijskim uslugama i odredbama Zakona o medijima koje su relevantne za Direktivu o audiovizualnim medijskim uslugama jamče dostatni administrativni kapaciteti za provedbu pravne stečevine iz područja audiovizualnih medijskih usluga, među ostalim kad je riječ o regulatornoj neovisnosti. EU prima na znanje obveze Crne Gore da AMU-u osigura dostatne resurse i osoblje, koje treba biti adekvatno osposobljeno kako bi osiguralo pravilnu provedbu zakonodavstva o audiovizualnim medijima. Tako će AMU imati dostatne administrativne kapacitete za provedbu pravne stečevine iz područja audiovizualnih medijskih usluga, među ostalim kad je riječ o regulatornoj neovisnosti.

S obzirom na navedeno, EU smatra da je Crna Gora ispunila zahtjeve u pogledu audiovizualne politike iz prvog i drugog mjerila za zatvaranje tog poglavlja, utvrđenog u Zajedničkom stajalištu EU-a (AD 9/14 CONF-ME 5).

EU naglašava važnost audiovizualnih medija i ističe da će se razvoj događaja u tom području i odgovarajuća provedba zakonodavstva u cilju osiguravanja kontinuirane neovisnosti AMU-a pomno pratiti, među ostalim u kontekstu poglavlja 23. o slobodi medija.

\* \* \*

S obzirom na navedeno, EU primjećuje da trenutačno nisu potrebni daljnji pregovori o ovom poglavlju.

Praćenje napretka u usklađivanju s pravnom stečevinom EU-a i u njezinoj provedbi nastaviti će se tijekom cijelog razdoblja pregovora. EU naglašava da će posebnu pozornost posvetiti praćenju svih prethodno navedenih specifičnih pitanja, među ostalim u cilju osiguravanja administrativnog kapaciteta i sposobnosti Crne Gore da dovrši usklađivanje u svim područjima obuhvaćenima ovim poglavljem. Posebnu pozornost treba posvetiti vezama između ovog poglavlja i drugih pregovaračkih poglavlja. Završna ocjena usklađenosti zakonodavstva Crne Gore s pravnom stečevinom i njezine provedbene sposobnosti može se donijeti tek u kasnijoj fazi pregovora. Osim svih informacija koje EU može zatražiti za potrebe pregovora o ovom poglavlju i koje treba dostaviti Konferenciji, EU poziva Crnu Goru da Vijeću za stabilizaciju i pridruživanje redovito dostavlja i detaljne pisane informacije o napretku u provedbi pravne stečevine.

S obzirom na sve navedeno, EU će ponovno razmotriti ovo poglavlje ako i kada to bude potrebno.

EU prima na znanje da Crna Gora u svojem pregovaračkom stajalištu AD 11/13 (CONF-ME 9) i njegovoj dopuni AD 11/13 ADD 1 (CONF-ME 9) prihvaća pravnu stečevinu iz poglavlja 10. koja je bila na snazi 12. prosinca 2024. EU usto prima na znanje da Crna Gora izjavljuje da će nastaviti postupak usklađivanja s pravnom stečevinom i da će je biti spremna provesti do datuma pristupanja Europskoj uniji.

Nadalje, EU podsjeća na to da bi između 12. prosinca 2024. i dovršetka pregovora mogla nastati nova pravna stečevina.